

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/27/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212224971
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1212224971.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Huszára a členiek senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a JUDr. Magdalény Florekovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Bratislava, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Bratislava Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie č. 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody vo výške 175,- € a nemajetkovej ujmy vo výške 387,24 €, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 7. novembra 2013, č. k. 12C/115/2012-89, pomerom hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol procesný návrh navrhovateľa na prerušenie konania, zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal náhrady majetkovej škody vo výške 175,- € a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 387,24 €, z titulu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Bratislava II v exekučnom konaní a rozhodol, že odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Prvostupňový súd uviedol, že vec prejednal v súlade s § 101 ods. 2 O. s. p. v neprítomnosti účastníkov, ktorí sa na pojednávanie dňa 7. 11. 2013 nedostavili, hoci boli riadne predvolaní a pred rozhodnutím vo veci najskôr rozhodol o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR, o ústavnej sťažnosti pre porušenie práva navrhovateľa na zákonného sudcu a na nestranný súd, a to podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., podľa ktorého pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Podľa § 109 ods. 2 O. s. p. prerušenie konania nie je obligatórne, a teda súd môže konanie prerušiť a tiež nemusí. Dôvodom prerušenia konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. musí byť však vždy tá skutočnosť, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši tzv. predbežná (prejudiciálna) otázka. Prvostupňový súd uviedol, že túto otázku si však súd môže vyriešiť aj sám (§135 ods. 2 O. s. p.), keďže o námietke navrhovateľa o zaujatosti zákonného sudcu bolo rozhodnuté Krajským súdom v Bratislave uznesením č. k. 4NcC/76/2012-22 tak, že sudcovia Okresného súdu Bratislava II, s výnimkou E.. J. J., nie sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania vo veci. Vzhľadom na uvedené, keďže navrhovateľ si uplatnil svoje zákonné právo namietať nestrannosť súdu a o jeho námietke už bolo zákonným postupom aj rozhodnuté, súd nevidel dôvody pre prerušenie konania a jeho návrh na prerušenie ako nedôvodný zamietol.

Prvostupňový súd z vykonaného dokazovania pripojením spisu sp. zn. Er/1240/2003 mal súd preukázané, že sa na tunajšom súde vedie exekučné konanie vo veci oprávneného POHOTOVOSTĽ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava proti povinnému C. L., L. F. X, L., pre vymoženie sumy 325,30 € s príslušenstvom. Dňa 20. 5. 2003 bola tunajšiemu súdu doručená žiadosť súdneho exekútora H.. Y. M. o udelenie poverenia na vymoženie istiny s príslušenstvom. Tunajší súd dňa 28. 5. 2003 udelil súdnemu exekútorovi poverenie č. 5102 001476. Oprávnený súdu dňa 6. 10. 2010 predložil návrh na zmenu súdneho exekútora. Tunajší súd výzvou zo dňa 7. 12. 2010 vyzval pôvodného súdneho exekútora na vyúčtovanie trov exekúcie v lehote 30 dní. Dňa 4. 1. 2011 pôvodný súdny exekútor súdu predložil vyčíslené trovy exekúcie. Tunajší súd uznesením zo dňa 10. 5. 2011, č. k. Er 1540/2003-16, rozhodol o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora, ako i náhrade trov exekúcie pôvodného súdneho exekútora.

Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ustanoveniami § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1., § 9 ods. 1, 2, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 2, 3, § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu, spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ustanoveniami § 44 ods. 8, 9 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti, v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len "Exekučný poriadok"), keď z vykonaného dokazovania vyplýva, že v exekučnej veci oprávneného, t. j. navrhovateľa, proti povinnému C. L., X. XX. XX. XXXX, vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 0Er/1540/2003, rozhodol tunajší súd o návrhu navrhovateľa na zmenu súdneho exekútora doručeného súdu dňa 06. 10. 2010 uznesením zo dňa 10. 05. 2011. Z uvedených skutkových okolností jednoznačne vyplýva, že súd pri rozhodovaní o zmene súdneho exekútora nedodržel zákonnú 30-dňovú lehotu.

Predpokladom zodpovednosti štátu za škodu, spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ako zodpovednosti objektívnej, je kumulatívne splnenie podmienok, ktorými sú existencia nesprávneho úradného postupu, existencia majetkovej škody, resp. nemajetkovej ujmy a príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Nesprávnym úradným postupom v súlade s § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote. Prvostupňový súd preto v tomto prípade neskúmal, či došlo k prieťahom v konaní, ale skúmal nedodržanie zákonnej lehoty. Podľa súčasného znenia zákona č. 514/2003 Z. z., všeobecný súd nie je oprávnený skúmať existenciu nesprávneho úradného postupu. Nakoľko však právna úprava zákona č. 514/2003 Z. z., účinná v období namietaného nesprávneho úradného postupu, nevyžadovala vychádzať pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu, spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní, len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, súd dospel v súlade s § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. k záveru, že je oprávnený skúmať existenciu nesprávneho úradného postupu, spočívajúceho v nedodržaní zákonnej lehoty. Prvostupňový súd preto na základe uvedeného dospel k záveru, že bol splnený prvý predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, keď došlo k nesprávnemu úradnému postupu súdu, ktorý nerozhodol o zmene súdneho exekútora v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote.

Čo sa týka druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existencie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, prvostupňový súd sa stotožnil s argumentáciou odporcu a dospel k záveru, že navrhovateľ ich v konaní nepreukázal. Prvostupňový súd mal za to, že v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora, k žiadnej škode pre prípadnú nečinnosť súdu nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal náhrady majetkovej škody, predstavujúcej náhradu účelne vynaložených nákladov, spojených s jeho činnosťou, uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, mal súd za to, že aj v prípade, že by existovala možnosť vzniku škody, je možné uhradiť iba

skutočnú škodu a ušlý zisk, ktorých vznik je povinný navrhovateľ preukázať. Navrhovateľ v konaní nepredložil ani neoznačil žiaden dôkaz, preukazujúci vznik majetkovej škody a škodu vyčíslil paušálne za pracovné výkony zamestnancov, udržiavanie a správu informačného systému, administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a za administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde. Paušálne vyčíslené administratívne výdavky nie sú skutočnou škodou a jedná sa iba o jednostranné tvrdenia navrhovateľa, ktoré nemajú oporu v predložených či označených dôkazoch. Dôkazné bremeno preukázať vznik a výšku skutočnej škody zaťažovalo navrhovateľa a keďže tento na preukázanie vzniku škody dôkazné bremeno neunesol (nepredložil ani neoznačil žiaden dôkaz), súd jeho návrh v časti o náhradu škody zamietol.

K náhrade nemajetkovej ujmy prvostupňový súd ďalej uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a ak nie je možné túto ujmu uspokojiť inak. Z uvedeného vyplýva, že nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nedodržania zákonnej lehoty, bez osvedčenia skutočností, preukazujúcich dopad nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu, následkov na navrhovateľa v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je totiž súdnym konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena účastníkom konania. Z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 467/08 vyplýva, že právo na náhradu škody, spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu, nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha zákonným obmedzeniam, upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie. Predpokladom na uplatnenie nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je práve preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Medzi prvky nemateriálnej ujmy u právnických osôb patrí povesť spoločnosti, ale taktiež neistota v plánovaní rozhodovaní a problémy spôsobené vedeniu spoločnosti. Navrhovateľ uviedol, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať. Navrhovateľ však svoje tvrdenia nijakým spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal a súd mu nemôže priznať náhradu nemajetkovej ujmy na základe jeho abstraktných tvrdení, keď nepreukázal a nekonkretizoval, aké podnikateľské postupy a aktivity boli ovplyvnené. Pokiaľ tvrdil, že neexistencia akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy, spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu, vyvolala u členov riadiacich orgánov spoločnosti, ako aj u jej majiteľov, pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť spoločnosti, prvostupňový súd mal za to, že navrhovateľ nevyužil svoje zákonné možnosti a nielenže vydanie rozhodnutia na súde neurgoval, ale ani nepodal sťažnosť na prípadné prieťahy v exekučnom konaní. Navyše súd, s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/675/2011, zastáva názor, že nepríjemnosti spôsobené členom vo vedení spoločnosti možno zohľadniť iba v obmedzenej miere, a že v rámci odškodnenia právnickej osoby za nemajetkovú ujmu, spôsobenú prípadnou neprimeranou dĺžkou konania, by nemali byť odškodnené aj fyzické osoby, ktoré sa na právnickej osobe nejakým spôsobom podieľajú, nakoľko im nevzniká ujma priamo (nie je daná priama príčinná súvislosť).

Nemajetková ujma nezávisí automaticky len od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od okolností jednotlivého prípadu. K rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora potreboval súd súčinnosť pôvodného exekútora, ktorého vyzval na vyčíslenie trov konania a zaslanie exekučného spisu. Vzhľadom na uvedený úkon súdu nebolo objektívne možné, aby súd zákonnú lehotu dodržal. Súd o zmene rozhodol za približne 7 mesiacov, čo je v porovnaní s dobou trvania exekučného konania, ktoré trvá od roku 2003 až do dnešného dňa, výrazne krátky časový interval. Súd mal za to, že nedodržanie zákonnej lehoty, preto na strane navrhovateľa nemohlo spôsobiť neistotu, alebo vznik akejkoľvek škody či nemajetkovej ujmy. Odhliadnuc od skutočnosti, že navrhovateľ nijako nepreukázal ani vznik skutočnej škody, ani nemajetkovej ujmy, je nepravdepodobné, že by došlo k tak závažnej ujme, ako popisoval navrhovateľ v návrhu. Nie je prípustné, aby navrhovateľ prenášal podnikateľské riziko vo forme zániku, resp. riziko insolvencie povinného na súd. Pri posudzovaní formy a výšky nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadniť aj jeho podnikateľskú aktivitu. Pokiaľ navrhovateľ poskytuje spotrebiteľské úvery fyzickým osobám s nízkou

bonitou, musí byť uzrozumený s tým, že existuje riziko insolvenčného povinného, a že exekučné konanie môže trvať pomerne dlho, čo so sebou nesie tak vyššie finančné náklady, ako aj psychickú záťaž. Súd mal za to, že vzhľadom na dĺžku času, ktorá ubehla od uplynutia 30-dňovej lehoty na rozhodnutie o návrhu na zmenu exekútora do rozhodnutia súdu a na ostatné okolnosti daného prípadu, je dostatočným zadosťučinením pre navrhovateľa konštatovanie porušenia jeho práva.

Prvostupňový súd sa nestotožnil ani s názorom navrhovateľa, že možno priamo porovnávať nemajetkovú ujmu za nedodržanie zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia a nárokom priznaným Ústavným súdom Slovenskej republiky za prieťahy v konaní. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška nemajetkovej ujmy sa preto bude líšiť na základe individuálnych daností prípadu a z tohto dôvodu jej výšku nemožno paušalizovať. Pokiaľ navrhovateľ v súvislosti s nárokom na nemajetkovú ujmu poukazoval na porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranom čase, zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, prvostupňový súd poukázal na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 01. 03. 2012, sp. zn. 9Co/285/2011, v ktorom krajský súd výslovne uviedol, že samotné porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov patrí výlučne do právomoci ústavného súdu. Súd preto nemohol skúmať porušenie ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a žiadne konanie, v ktorom by bol konštatovaný prieťah v konaní sa nevedlo (navrhovateľ to ani netvrdil ani nepreukázal). Je však potrebné zdôrazniť, že aj v prípade, že by sa potvrdilo porušenie základných práv žalobcu, aj v tomto prípade by bolo potrebné preukázať existenciu konkrétnej nemajetkovej ujmy. Žalobca však vznik nemajetkovej ujmy nepreukázal.

Prvostupňový súd mal ďalej za to, že navrhovateľ nepreukázal ani splnenie tretieho predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, keď nepreukázal existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a uplatňovanou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmom. Ak by aj navrhovateľ vznik majetkovej škody a nemajetkovej ujmy preukázal, nepreukázal, že by mu tvrdené náklady nevznikli aj tak. Keďže navrhovateľ nepreukázal splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, spôsobenú nesprávnym úradným postupom, súd návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol.

Pokiaľ odporca vzniesol námietku premlčania, prvostupňový súd mal za to, že táto bola neopodstatnená. Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. V danom prípade mohlo dôjsť k vzniku škody, resp. nemajetkovej ujmy, u navrhovateľa najskôr po uplynutí 30-dňovej lehoty odo dňa podania návrhu na zmenu súdneho exekútora (6. 10. 2010), teda dňa 6. 11. 2010. Návrh na začatie konania bol doručený súdu dňa 27. 9. 2012, teda pred uplynutím 3-ročnej premlčacej doby. Táto skutočnosť však, vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, nemala vplyv na rozhodnutie súdu vo veci.

O náhrade trov konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Odporca si však trov konania neuplatnil, preto mu ich súd nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietol prejednanie veci v neprítomnosti jeho právneho zástupcu pre nesplnenie podmienok podľa § 101 ods. 2 O. s. p., keď navrhovateľ riadne a včas požiadal z dôležitých dôvodov, ktorých existenciu preukázal priloženými listinnými dôkazmi, o zrušenie nariadeného pojednávania a vyslovil, že trvá na osobnej účasti právneho zástupcu na predmetnom pojednávaní. Ďalej uviedol, že už v návrhu na začatie konania upovedomil o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že sudcu, ktorému bola vec pridelená náhodným výberom na prejednanie a rozhodnutie, je potrebné z konania vylúčiť. Okolnosť, že krajský súd nevzhladal dôvod na

vylúčenie sudcu, nič nemení na tom, že v očiach navrhovateľa a objektívne v očiach verejnosti, nemožno tohto sudcu považovať za nestranného. Podľa navrhovateľa je tomu tak aj preto, že rozhodnutie krajského súdu o námietke zaujatosti je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou iných krajských súdov v skutkovo a právne totožných veciach a v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zachovávanía práva na nestranný súd. Navrhovateľ podal ústavnú sťažnosť pre porušenie jeho práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu. Nebolo a nie je preto prípustné pokračovanie v konaní pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca.

Navrhovateľ namietol predčasnosť rozhodnutia vo veci samej z dôvodu súbežného rozhodovania o zamietnutí jeho návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Nakoľko vydaním rozhodnutia vo veci samej predbehol súd prvého stupňa účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania, odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom.

K degradácii zásady kontradiktórnosti konania, porušeniu práva navrhovateľa na súdnu ochranu a k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo podľa navrhovateľa v dôsledku nemožnosti vyjadriť sa k tvrdeniam odporcu, z ktorých súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vychádzal; rovnako nemal možnosť vyjadriť sa k dôkazom, ktoré súd prvého stupňa vykonal, ani k prednesom a nemal možnosť vyjadriť sa k nim a navrhnúť dôkazy na podporu svojich protitvrdení.

V ďalšom navrhovateľ tvrdil, že vo veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. V situácii, kedy bolo vo veci potrebné vykonať dokazovanie listinami, založenými v exekučnom spise a za stavu, kedy sa odporca vôbec nevyjadril k podanému návrhu, mal súd prvého stupňa navrhovateľovi umožniť uplatňovať svoje stanoviská k skutkovým, ale aj právnym otázkam, nastoleným samotným súdom prvého stupňa, v súvislosti s nesprávnym úradným postupom a výškou spôsobenej škody. Ak tak neurobil a vo veci rozhodol, porušil právo navrhovateľa na kontradiktórny súdny proces. Upozornil na skutočnosť, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie, ktorého obsah a rozsah si bez uvedenia dôvodu určil sám. Kontradiktórnosť procesu sa vzťahuje i na oprávnenie vyjadrovať sa k dôkazom, ktoré súd získal z vlastnej iniciatívy. Dodal, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia napadnutého rozsudku poznateľný a nie je zrejmé, či išlo o listiny založené v exekučnom spise.

Uviedol, že ak odporca nereagoval na výzvu v zmysle § 114 ods. 3 O. s. p., mal súd prvého stupňa rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b O. s. p. Namiesto toho však súd prvého stupňa bez nariadenia pojednávania doplnil skutkový základ dokazovaním, ktorého obsah a rozsah si určil sám a rozhodol vo veci samej ignorujúc § 153b O. s. p.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku v časti zamietnutia návrhu na náhradu majetkovej škody, mal navrhovateľ za nepreskúmateľné a arbitrárne, keď súd prvého stupňa sa zaoberal len škodou, ktorá mala súvisieť so správou pohľadávky počas nečinnosti súdu a opisoval ju ako škodu, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s konaním povinného. Úplne však ignoroval tvrdenia navrhovateľa o majetkovej škode, ktorá vznikla titulom udržiavania a správy informačného systému a titulom výdajov na administratívne spracovanie textov urgencií, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií a na poštovné a telekomunikačné výdaje. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, akou úvahou súd prvého stupňa dospel jednoznačne a nepochybne k presvedčeniu o tom, že majetková škoda navrhovateľovi nevznikla. Napriek jedinečnosti skutkového základu odôvodnil súd prvého stupňa rozsudok úplne rovnakými dôvodmi, opísanými tými istými vetami, ako v iných svojich rozhodnutiach, v ktorých vystupuje navrhovateľ a odporca, avšak v ktorých boli rozdielne skutkové okolnosti. Pri dodržiavaní práva navrhovateľa na odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemožno ústavnoprávne akceptovať vytváranie odôvodnenia rozsudkov formulárovým spôsobom.

Navrhovateľ nesúhlasil ani s tvrdením, že náklady na správu pohľadávky počas nečinnosti súdu zapríčinil povinný. Ak by totiž došlo k rozhodnutiu o návrhu v zákonnej lehote, náklady na správu by prešli na súdneho exekútora a boli by časom transformované do podoby trov exekúcie. Dlžník však nemôže byť

zaťažený plnením náhrady nákladov tam, kde tieto vznikli z iného právneho titulu, než je výkon exekúcie pre nezaplatenie pohľadávky veriteľovi. Pravým právnym titulom je v danej veci nesprávny úradný postup exekučného súdu a za ten dlžník nemôže niesť zodpovednosť. Nemôže byť teda ani tým, kto by znášal náklady spojené so správou pohľadávky, ktoré vznikli vykonaním nesprávneho úradného postupu. Navrhovateľ chcel predložiť dôkazy o výške majetkovej škody, a to aj prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil. Súd prvého stupňa však dokazovanie neprípustne skrátil len na dôkazy vykonávané ex offo, navrhovateľa nepoučil podľa § 120 ods. 4 O. s. p. a neoznámil mu, že hodlá vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej, aby tak mal priestor navrhnúť a predložiť ďalšie dôkazy.

V súvislosti so zamietnutím návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy namietol navrhovateľ skutočnosť, že súd prvého stupňa nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote, zaručeného v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Samotný súd prvého stupňa predsa zistil, že o návrhu nebolo rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote a pre túto nečinnosť a nesprávny úradný postup nenašiel žiadne objektívne udržateľné ospravedlňujúce dôvody. Napriek zisteniu porušenia práva toto nekonštatoval a na tejto chybe postavil rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy.

Za irelevantné navrhovateľ označil úvahy súdu prvého stupňa o tom, aké spôsoby judikovania pohľadávky zvolil, navyše keď súdne rozhodnutia všeobecných súdov sú rovnocenné s rozhodnutiami rozhodcovských súdov; rovnako irelevantnými sú aj úvahy o podstate a rozsahu podnikateľského rizika, ktoré nemožno pre existenciu čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vzťahovať na možnosť vopred predpokladať porušovanie zákona štátnym orgánom a úvahy o udržiavaní kontaktu súdneho exekútora, keď tento nemôže byť činný, kým nezíska poverenie na vykonanie exekúcie od súdu.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril odporca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia ústneho pojednávania podľa § 214 ods. 3 O. s. p. (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa proti rozsudku nie je dôvodné.

Zodpovednosť za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu, spôsobenú pri výkone verejnej moci, spôsobenú nesprávnym úradným postupom jeho orgánmi verejnej moci, je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť; založená je na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok: 1. nesprávny úradný postup štátneho orgánu; 2. vznik škody; 3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Po oboznámením sa s obsahom spisu má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu a riadne zistil skutkový stav veci, v zmysle § 153 ods. 1 O. s. p. Súd prvého stupňa správne postupoval, keď sa zamerlal na zisťovanie základných zákonných predpokladov pre priznanie náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. a dospel k správne záveru, že navrhovateľ, ktorého zaťažovalo dôkazné bremeno, v predmetnej veci nepreukázal naplnenie vyššie uvedených zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu, spôsobenú pri výkone verejnej moci. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa aj patričným spôsobom odôvodnil (§ 157 ods. 2, 3 O. s. p.), keď v odôvodnení svojho rozsudku sa vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie a ktoré boli pre jeho rozhodnutie podstatné a odvolací súd sa v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia.

K odvolacím námietkam navrhovateľa odvolací súd uvádza, že súd za splnenia predpokladov, uvedených v ustanovení § 101 ods. 2 O. s. p., môže uskutočniť pojednávanie a na tomto aj rozhodnúť vec

bez prítomnosti účastníka, resp. jeho zástupcu, ktorý bol riadne predvolaný a nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Dôležitý dôvod môže byť vyvodzovaný len zo skutočnosti, ktorá je vo vzťahu k prebiehajúcej súdnej konaní a nariadenému pojednávaniu, so zreteľom na všetky okolnosti vážna (svojou povahou znemožňujúca každému účastníkovi občianskeho súdneho konania za rovnakých okolností účasť na súdnom pojednávaní), súčasne ospravedlniteľná (všeobecne prijímaná ako odpustiteľná), nepredvídateľná (nepredvídaná alebo neočakávaná), neodvratiteľná (neumožňujúca účastníkovi prijať opatrenie prekonávajúce príčinu neúčasti na pojednávaní) a náhla (vzhľadom na časové súvislosti nedovoľujúca účastníkovi uskutočniť kroky vedúce k jeho účasti na pojednávaní). Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O. s. p.), posudzuje súd podľa okolností toho - ktorého prípadu.

V predmetnej veci navrhovateľ svoju žiadosť o zrušenie termínu pojednávania nariadeného na 7. 11. 2013, doručení 7. 11. 2013, odôvodnil porušením zásady nestrannosti konajúceho súdu a sudcu. Pojednávanie žiadal zrušiť a konanie prerušiť až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, predmetom ktorej je rozhodnutie o porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a práva na nestranný súd a ktorej dôsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu vo veci nevyklúčenia sudcu povereného prejednaním veci.

Súd prvého stupňa správne vyhodnotil žiadosť navrhovateľa na zrušenie či odročenie pojednávania ako nedôvodnú, nakoľko otázka nestrannosti konajúceho sudcu, ktorú navrhovateľ opätovne (a z totožných dôvodov ako v návrhu na začatie konania) namietal ústavnou sťažnosťou, už bola v konaní právoplatne vyriešená Krajským súdom v Bratislave, ako nadriadeným súdom, postupom podľa § 16 O. s. p., keď uznesením č. k. 4NcC/76/2012-22 zo dňa 17. 10. 2012 rozhodol tak, že sudcovia Okresného súdu Bratislava II, s výnimkou E. J. J., nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vo veci. Nie je preto dôvodná odvolacia námietka, že v predmetnej veci rozhodoval vylúčený sudca, keď navrhovateľ v odvolaní neuviedol iné dôvody zaujatosti zákonného sudcu, než v návrhu na začatie konania. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že otázku, či vo veci rozhodoval vylúčený sudca, môže preskúmať len súd vyššieho stupňa, v riadnom inštančnom postupe, na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov, a nie ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti navrhovateľa. Súd prvého stupňa preto správne zamietol návrh na prerušenie konania, v zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. a správne postupoval, keď v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p. vec prejednal v neprítomnosti účastníkov konania.

K argumentácii navrhovateľa, namietajúcej rozhodnutie o návrhu na prerušenie konania v rozhodnutí o veci samej, odvolací súd uvádza, že tento postup, vzhľadom na zjavnú nedôvodnosť návrhu na prerušenie konania (hromadne a neúspešne podávaného navrhovateľom aj v iných konaniach), bol v súlade so zásadou hospodárnosti konania. Okrem procesnej ekonomie korešponduje uvedený postup aj s požiadavkou efektivity rozhodovania a úsilím v čo najkratšom čase zaviesť medzi účastníkmi konania stav právnej istoty, pri zachovaní práva druhého účastníka konania na spravodlivý súdny proces bez zbytočných prieťahov.

Neobstojí ani námietka navrhovateľa, ohľadom porušenia práva na kontradiktórny súdny proces, keď navrhovateľ napriek riadnemu a včasnému predvolaniu, si bezdôvodnou neúčasťou na pojednávaní sám zmaril možnosť dôsledne uplatňovať svoje práva a chrániť svoje záujmy. Odvolací súd nespochybňuje zásadu kontradiktórnosti konania, pod ktorú možno subsumovať právo účastníka konania byť oboznámený s predloženými dôkazmi a vyjadreniami, vyjadriť sa k nim a predložiť či označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak nie je možný čisto absolútny, resp. formalistický, výklad tejto zásady bez väzby na ostatné zásady občianskeho súdneho konania (napr. zásadu hospodárnosti a plynulosti súdneho konania). Navrhovateľ navyše napriek poučeniu podľa § 120 ods. 4 O. s. p. neoznačil ani nepredložil mimo návrhu na začatie konania ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Nedôvodná je preto jeho námietka odňatia možnosti konať pred súdom s tým, že na pojednávaní chcel predložiť znalecký posudok, ako dôkaz o výške vzniknutej majetkovej škody. Navrhovateľ nepoukázal na existenciu znaleckého posudku v návrhu na začatie konania a ani neskôr; neoznačil ho teda ako dôkaz na preukázanie svojich tvrdení (ani s tým, že ho založí po jeho vyhotovení) do vyhlásenia uznesenia, ktorým súd prvého stupňa skončil dokazovanie. Pokiaľ potom súd prvého stupňa vykonal na pojednávaní dokazovanie navrhnuté navrhovateľom v návrhu na začatie konania, pričom účastníkom

konania umožnil zúčastniť sa uvedeného pojednávania, na základe čoho mali účastníci konania možnosť s dôkazmi sa oboznámiť, vyjadriť sa k nim a prípadne navrhnúť ďalšie dôkazy, nedošlo jeho postupom k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a ani k odňatiu práva na spravodlivý súdny proces. V predmetnej veci súd prvého stupňa nevykonával dokazovanie z vlastnej iniciatívy, ako uviedol navrhovateľ v odvolaní, keď exekučný spis označil ako dôkaz v návrhu na začatie konania samotný navrhovateľ; dokazovanie tak bolo vykonávané len na preukázanie tvrdení navrhovateľa a nie nad rámec navrhovateľovho návrhu.

Nedôvodná je aj odvolacia námietka, týkajúca sa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia „formulárovým spôsobom“. Z úradnej činnosti je totiž odvolaciemu súdu známe, že navrhovateľ podal množstvo návrhov na začatie konania, týkajúcich sa totožných účastníkov, s takmer totožným skutkovým základom. Samotný navrhovateľ všetky návrhy na začatie konania a procesné návrhy v týchto konaniach odôvodňuje identicky, t. j. „formulárovým spôsobom“, pričom rozdiely sa týkajú iba spisových značiek exekučných konaní, mien súdnych exekútorov a obdobia, po ktoré bol exekučný súd v omeškaní s rozhodnutím o návrhu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, resp. návrhu na zmenu súdneho exekútora. Za tejto situácie nemožno súdu prvého stupňa vytýkať rovnaké, či obdobné odôvodňovanie napadnutého rozsudku s inými rozsudkami, najmä ak súd prvého stupňa sa v napadnutom rozsudku zaoberal skutočne iba predmetnou vecou. Naproti tomu navrhovateľ v odvolaní uviedol viaceré odvolacie dôvody, ktoré nekorešpondujú s priebehom predmetného konania či s odôvodnením napadnutého rozsudku. V odvolaní je tak viacero rozporov, keď napr. navrhovateľ na jednej strane namietol, že nemal možnosť oboznámiť sa s vyjadrením odporcu a na druhej strane, že nakoľko sa odporca nevyjadril, mal súd prvého stupňa rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie (postup v zmysle § 153b O. s. p. je však upravený ako možnosť a nie povinnosť súdu). Rovnako navrhovateľ na jednej strane namietol prejednanie veci na pojednávaní v jeho neprítomnosti v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p., no na strane druhej namietol skutočnosť, že v predmetnej veci sa neuskutočnilo pojednávanie, pričom nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že exekučný súd nedodržel Exekučným poriadkom stanovenú lehotu. Nakoľko v porovnaní so súčasou právnou úpravou zákon č. 514/2003 Z. z., v znení účinnom v rozhodnom čase, umožňoval súdu posudzovať nesprávny úradný postup súdu, spočívajúci v povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, aj nezávisle od výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti na prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že konajúci sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, majúceho za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, či právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým by bolo konštatované porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, súd prvého stupňa sa, vzhľadom na nedodržanie zákonom stanovenej lehoty na rozhodnutie, správne zaoberal otázkou existencie nesprávneho úradného postupu.

K námietke navrhovateľa, že je nesprávny záver súdu prvého stupňa, že nepreukázal výšku škody a náhrady nemajetkovej ujmy, odvolací súd dodáva, že súd prvého stupňa preto správne uviedol, že dôkazné bremeno v súvislosti s preukázaním vzniku a výšky škody a príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom súdu zaťažuje navrhovateľa, ktorý nemôže vznik a výšku škody odvodzovať od jej paušálneho vyčíslenia. Nakoľko navrhovateľ neoznačil a nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval vznik a výšku škody a ani jej príčinnú súvislosť s nesprávnym úradným postupom, neuniesol dôkazné bremeno a súd prvého stupňa preto z uvedeného dôvodu návrh v tejto časti zamietol. Rovnako v súvislosti s uplatnenou nemajetkovou ujmom odvolací súd uvádza, že samotné nedodržanie zákonnej lehoty bez preukázania skutočností, odôvodňujúcich závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, nezakladá bez ďalšieho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Navrhovateľ si náhradu nemajetkovej ujmy uplatnil za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky. Navrhovateľ tieto svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal; uvádzané skutočnosti tak ostali len v rovine všeobecných tvrdení bez preukázania konkrétneho zásahu.

Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že sú to práve okolnosti predmetnej veci, ktoré by neumožnili priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch ani v prípade preukázania tvrdení navrhovateľa. Je síce povinnosťou štátu zabezpečiť, aby bola spravodlivosť poskytnutá včas, pričom personálne a materiálne problémy na jeho strane spravidla nie sú dôvodom, ktorý by ospravedlnil porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Uvedené zásady však platia pre štandardné situácie, kedy účastník obracajúci sa na súd so svojou vecou nemá dôvod zaujímať sa o pripravenosť súdu na poskytnutie súdnej ochrany v jeho veci. No v prípade, ak sa jedna osoba v priebehu krátkého času obráti na súdy s enormným množstvom nových návrhov, v rámci prevencie (§ 417 ods. 1 Občianskeho zákonníka) sa musí zaujímať o to, či a v akých podmienkach je súd jej podania schopný vybaviť, a je povinná akceptovať, že vybavenie jej vecí nemusí byť tak promptné, ako vybavovanie vecí iných navrhovateľov. Súd je totiž povinný zabezpečiť okrem iného rovnaký prístup k spravodlivosti pre všetkých a navrhovateľ nemohol reálne očakávať, že súd promptne vybaví všetky jeho veci na úkor všetkých ostatných. Navrhovateľ preto nemohol legitímne očakávať vybavenie všetkých svojich žiadostí v zákonnej lehote a nemohol preto z dôvodu jej nedodržania zažiť stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci.

Čo sa týka ďalších námietok, uvedených v odvolaní, tieto boli identické ako obrana pred súdom prvého stupňa, s ktorou sa v odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd vysporiadal a závery, ktoré prijal, sú odvolacím súdom akceptovateľné. Navrhovateľ neprodukoval žiadne také dôkazy, ktoré by neboli predmetom posúdenia a hodnotenia súdom prvého stupňa a ktoré by mohli zvrátiť výsledky doteraz vykonaného dokazovania a právneho posúdenia. Skutočnosť, že sa navrhovateľ nestotožňuje s právnymi závermi prvostupňového súdu, nemôže viesť k záveru o ich zjavnej neodôvodnenosti a neznamena ani oprávnenie odvolacieho súdu nahradiť správne právne názory súdu prvého stupňa jeho vlastnými, len preto, že nezodpovedajú predstavám navrhovateľa o tom, ako má súd vo veci rozhodnúť, keď tento sa neodchýlil od znenia príslušných ustanovení právneho predpisu, ani nepoprel ich účel a význam.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok, ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1, 2 O. s. p., potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že v tomto konaní plne úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, pretože v zmysle § 151 ods. 1 O. s. p. absentoval návrh na ich priznanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.